

TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA ISHLAB CHIQARISHNI BOSHQARISHNING KONSEPTUAL MODEL VA TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI

Shuxratullayev Elmurod Dilmurod o'g'li

Toshkent to'qimachilik va yengil sanoat instituti

“Qo'shma ta'lim dasturlarini muvofiqlashtirish” bo'limi dekani

E-mail: shukhratullaevelmurod@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu maqolada to'qimachilik korxonalarida ishlab chiqarishni boshqarishning konseptual modeli nazariy jihatdan tahlil qilindi. Tadqiqot davomida ishlab chiqarish jarayonlarini boshqarishning zamonaviy yondashuvlari, jumladan tejamkor ishlab chiqarish, yalpi sifat menejmenti hamda Sanoat 4.0 texnologiyalarining to'qimachilik sohasiga integratsiyalash imkoniyatlari o'rganildi. Nazariy tahlil asosida ishlab chiqarishni boshqarish tizimining ko'p bosqichli konseptual modeli ishlab chiqildi. Model strategik rejalashtirish, resurslarni taqsimlash, sifatni nazorat qilish hamda ta'minot zanjirini integratsiyalashni qamrab oluvchi yaxlit tizim sifatida shakllantirildi. Taklif etilgan takomillashtirish yo'llari raqamli transformatsiya, inson resurslarini rivojlantirish va barqaror ishlab chiqarish tamoyillarini o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar: ishlab chiqarishni boshqarish, konseptual model, to'qimachilik korxonalari, tejamkor ishlab chiqarish, yalpi sifat menejmenti, Sanoat 4.0, raqamli transformatsiya.

Аннотация

В статье теоретически проанализирована концептуальная модель управления производством на текстильных предприятиях. В ходе исследования рассмотрены современные подходы к управлению производственными процессами, включая бережливое производство, всеобщее управление качеством (TQM) и возможности интеграции технологий Индустрии 4.0 в текстильную отрасль. На основе теоретического анализа разработана многоуровневая концептуальная модель системы управления производством. Модель сформирована как целостная система, охватывающая стратегическое планирование, распределение ресурсов, контроль качества и интеграцию цепочки поставок. Предложенные направления совершенствования включают цифровую трансформацию, развитие человеческих ресурсов и принципы устойчивого производства.

Ключевые слова: управление производством, концептуальная модель, текстильные предприятия, бережливое производство, всеобщее управление качеством, Индустрия 4.0, цифровая трансформация.

Abstract

This article provides a theoretical analysis of a conceptual model for production management in textile enterprises. The study examines modern approaches to managing production processes, including Lean Manufacturing, Total Quality Management (TQM), and the integration potential of Industry 4.0 technologies within the textile sector. Based on the theoretical analysis, a multi-level conceptual model of

the production management system is developed. The model is structured as an integrated framework encompassing strategic planning, resource allocation, quality control, and supply chain integration. The proposed improvement directions include digital transformation, human resource development, and the implementation of sustainable production principles.

Keywords: production management, conceptual model, textile enterprises, Lean Manufacturing, Total Quality Management, Industry 4.0, digital transformation.

KIRISH

To'qimachilik sanoati jahon iqtisodiyotining eng qadimiy va eng istiqbolli tarmoqlaridan biri sifatida millionlab inson uchun ish o'rinlari yaratishda va global savdo aylanmasini shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Xalqaro mehnat tashkilotining ma'lumotlariga ko'ra, to'qimachilik va tikuvchilik sanoati global ishlab chiqarish yalpi ichki mahsulotining taxminan 2 foizini tashkil etadi va bu ko'rsatkich barqaror o'sish tendensiyasini namoyon etmoqda [1]. Bunday keng miqyosli va dinamik tarmoqda ishlab chiqarish jarayonlarini samarali boshqarish korxonalarining raqobatbardoshligini ta'minlashda va ularning global bozorda mustahkam o'rin egallashida hal qiluvchi ahamiyatga ega.

Ishlab chiqarishni boshqarish nazariyasi o'zining uzoq va samarali rivojlanish tarixiga ega. XX asrning boshlarida Frederick Taylor va Henri Fayolning ilmiy menejment tamoyillaridan boshlangan bu soha bugungi kunga kelib murakkab tizimli yondashuvlar, raqamli texnologiyalar va barqaror rivojlanish tamoyillari bilan boyigan [2]. To'qimachilik korxonalarida ishlab chiqarish jarayoni ko'p bosqichli, mehnat sig'imli va resurslar talabchan xususiyatga ega bo'lganligi sababli, ushbu sohada boshqaruvning konseptual modellarini ishlab chiqish va ularni takomillashtirish alohida ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

Zamonaviy to'qimachilik korxonalari global bozorda muvaffaqiyatli faoliyat yuritish uchun nafaqat ishlab chiqarish hajmini oshirish, balki mahsulot sifatini yaxshilash, xarajatlarni kamaytirish va ekologik talablarga javob berish imkoniyatlariga ega. Ushbu ko'p qirrali vazifalarni hal etish uchun ishlab chiqarishni boshqarishning integratsiyalashgan konseptual modellari samarali vosita bo'lib xizmat qiladi [3]. Tejamkor ishlab chiqarish, yalpi sifat menejmenti, Sanoat 4.0 texnologiyalari kabi zamonaviy boshqaruv paradigmalari to'qimachilik sohasiga tatbiq etilganda, ishlab chiqarish samaradorligini sezilarli darajada oshirish imkonini berishi ilmiy tadqiqotlar tomonidan tasdiqlangan.

Ushbu maqolaning maqsadi to'qimachilik korxonalarida ishlab chiqarishni boshqarishning nazariy asoslarini tahlil etish, ko'p darajali konseptual modelni ishlab chiqish va uni takomillashtirishning istiqbolli yo'nalishlarini aniqlashdan iborat. Tadqiqot asosan nazariy xarakterga ega bo'lib, zamonaviy ilmiy adabiyotlar tahlili asosida ishlab chiqarishni boshqarish tizimining integratsiyalashgan modelini shakllantirishga qaratilgan.

ADABIYOTLAR SHARHI

To'qimachilik korxonalarida ishlab chiqarishni boshqarish muammosi turli ilmiy maktablar va tadqiqotchilar tomonidan keng o'rganilgan bo'lib, bu sohada ilmiy bilimlar bazasi yildan-yilga boyib bormoqda. Karacapilidis va Pappis to'qimachilik ishlab chiqarish tizimlarida ishlab chiqarishni boshqarish uchun interaktiv modelga asoslangan tizimni taqdim etgan bo'lib, unda Bosh Ishlab Chiqarish Jadvali muammosiga alohida e'tibor qaratilgan [4]. Ushbu tadqiqot to'qimachilik sanoatining o'ziga xos xususiyatlari — ko'p bosqichli jarayon, har bir bosqichda turli ishlab chiqarish talablari va turlicha rejalashtirish gorizontlari — ishlab chiqarish nazorati tizimini murakkablashtirishini ko'rsatdi. Tadqiqotchilar MRP-II va Optimallashtirilgan Ishlab Chiqarish Texnologiyasi tizimlari bilan o'zaro bog'liqlikni ham muvaffaqiyatli tahlil etdilar, bu esa keyingi tadqiqotlar uchun mustahkam asos yaratdi.

Tejamkor ishlab chiqarish tamoyillarining to'qimachilik sohasiga tatbiqi bo'yicha so'nggi yillarda nihoyatda muhim ilmiy natijalar olindi. Candelario va boshqalar kichik va o'rta to'qimachilik korxonalarida tejamkor boshqaruv modelini ishlab chiqib, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish uchun keng imkoniyatlar mavjudligini ko'rsatdilar [5]. Standartlashtirilgan Ish, 5S va Poka Yoke metodologiyalarini birlashtirgan ishlab chiqarish modeli joriy etilganda, sikl vaqtining sezilarli qisqarishi va mehnat unumdorligining ortishi kuzatildi. Ferro va boshqalar to'qimachilik sanoatida ishlab chiqarishni rejalashtirishning optimallashtirish vositasini taklif etib, Diskret Hodisalarni Simulyatsiya qilish va evolyutsion algoritmlarni birlashtirgan innovatsion yondashuvni ishlab chiqdilar [6].

Yalpi sifat menejmentining to'qimachilik korxonalarida qo'llanilishi mustaqil va istiqbolli tadqiqot yo'nalishi sifatida rivojlandi. Komal va Saad TQMning to'qimachilik sanoatidagi rolini chuqur o'rganib, sifatni strategik qiymat yaratuvchi komponent sifatida ta'kidladilar [7]. Ularning xulosalariga ko'ra, tejamkor va tezkor operatsiyalar strategiyalariga maqsadli e'tibor qaratish, bozor yo'naltirilganligi, TQM va ta'minot zanjiri shaffofligini birlashtirish to'qimachilik korxonalarining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Syduzzaman va boshqalar tikuvchilik sanoatida TQM tamoyillarini joriy etishning amaliy samaralarini o'rganib, TQM asosida ishlab chiqarish jarayonlarini qayta tashkil etish natijasida nuqsonlar va qayta ishlash hajmining sezilarli kamayishini isbotladilar [8].

Sanoat 4.0 texnologiyalarining to'qimachilik sohasiga integratsiyasi so'nggi o'n yillikda faol o'rganilmoqda va bu sohada olingan natijalar nihoyatda rag'batlantiruvchi. Deepthi va Bansal tizimli adabiyotlar sharhi va bibliometrik tahlil orqali to'qimachilik va tikuvchilik sanoatida Sanoat 4.0 tadqiqotlarining global tendensiyalarini aniqladi [9]. Sabareesh va boshqalar IoT, sun'iy intellekt va robototexnika kabi texnologiyalar to'qimachilik ishlab chiqarishida operatsion samaradorlikni sezilarli optimallashtirish imkonini berishini ko'rsatdilar [10].

Ta'minot zanjirini boshqarish kontekstida Marin-Garcia va boshqalar to'qimachilik ta'minot zanjirlari uchun operatsiyalarni rejalashtirishning konseptual asosini ishlab chiqdilar [3]. Ushbu asos noaniqlik va dinamik muhitda barqaror hamda

aqli ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlovchi bo'lib, to'qimachilik ta'minot zanjirlarini yanada barqaror, moslashuvchan va bardoshli qilish uchun katta imkoniyatlar mavjudligini ko'rsatdi. Chien va boshqalar an'anaviy sanoat tarmoqlari uchun raqamli transformatsiyani Sanoat 3.5 strategiyasi doirasida amalga oshirishni taklif etdilar [11]. Chen va boshqalar esa to'qimachilik sanoatida Sanoat 4.0, harakatga asoslangan xarajatlarni hisoblash va cheklovlar nazariyasini birlashtiradigan yashil ishlab chiqarish modelini taklif etdilar [12].

METODOLOGIYA

Ushbu tadqiqot sifatli tadqiqot strategiyasi doirasida tizimli adabiyotlar tahlili (Systematic Literature Review) metodidan foydalangan holda amalga oshirildi. Tadqiqotning nazariy xarakteri uning metodologik yondashuvini belgilab berdi: empirik ma'lumotlar to'plash o'rniga, mavjud ilmiy bilimlar bazasini sintez qilish va konseptual model ishlab chiqish maqsad qilib qo'yildi.

Adabiyotlarni tanlash jarayonida Scopus, Web of Science, ScienceDirect va ResearchGate kabi nufuzli xalqaro ilmiy ma'lumotlar bazalaridan foydalanildi. Qidiruv so'zlari sifatida "production management textile", "lean manufacturing textile", "TQM textile industry", "Industry 4.0 textile", "supply chain textile" va "conceptual model production" kabi kalit iboralar ishlatildi. Tanlangan maqolalar 1996–2024 yillar oralig'ini qamrab oldi va bu to'qimachilik sohasida ishlab chiqarishni boshqarish nazariyasining samarali evolyutsiyasini kuzatish imkonini berdi.

Konseptual model ishlab chiqish uchun tizimli yondashuv (Systems Approach) va tuzilmaviy-funksional tahlil (Structural-Functional Analysis) usullaridan foydalanildi. Tizimli yondashuv ishlab chiqarish boshqaruvi tizimini yaxlit obyekt sifatida ko'rib chiqish va uning tarkibiy qismlari o'rtasidagi o'zaro bog'liqliklarni aniqlash imkonini berdi [4]. Tuzilmaviy-funksional tahlil esa har bir boshqaruv darajasining funksiyalari va ularning o'zaro ta'sirini tavsiflash uchun qo'llanildi.

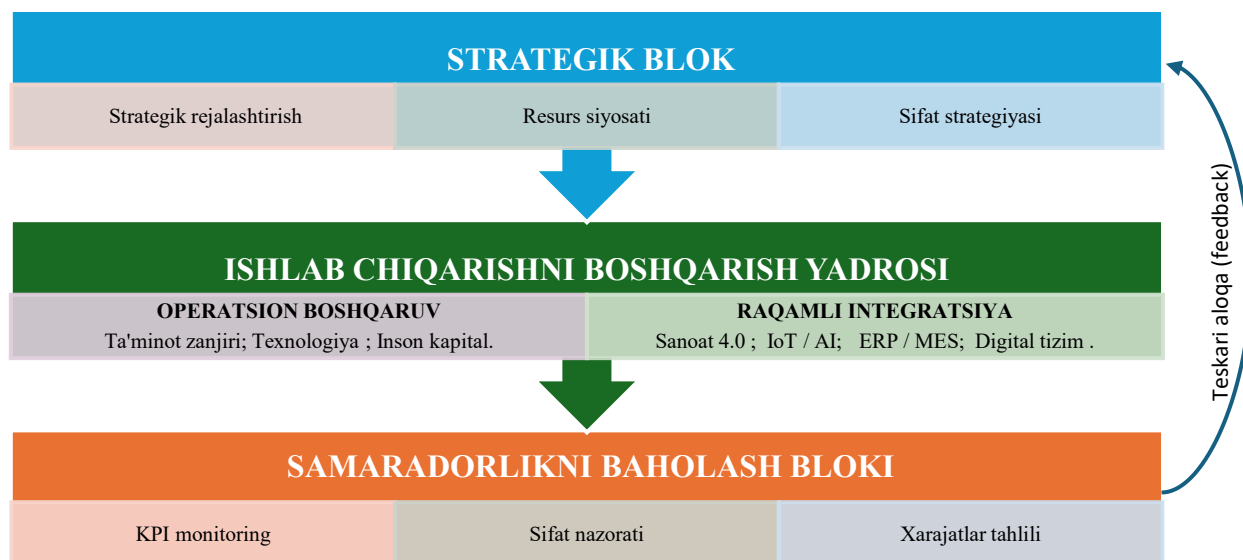
Tadqiqotning tahliliy qismi qiyosiy tahlil (Comparative Analysis) metodi asosida amalga oshirildi. Turli mualliflar tomonidan taklif etilgan boshqaruv modellari, metodologiyalar va texnologik yechimlar o'zaro taqqoslanib, ularning kuchli tomonlari va bir-birini to'ldiruvchi xususiyatlari aniqlandi. Bu tahlil natijasida integratsiyalashgan konseptual modelning tarkibiy elementlari va ular o'rtasidagi mantiqiy bog'lanishlar shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ishlab chiqarishni boshqarishning konseptual modeli. Adabiyotlar tahlili asosida to'qimachilik korxonalarida ishlab chiqarishni boshqarishning ko'p darajali konseptual modeli ishlab chiqildi (1-rasm). Model ikki asosiy daraja — strategik daraja va operatsion daraja — hamda ularni bog'lovchi teskari aloqa mexanizmidan tashkil topgan. Modelning poydevorini tejamkor ishlab chiqarish, TQM, Sanoat 4.0 va barqaror ishlab chiqarish tamoyillari tashkil etadi.

Strategik daraja uchta asosiy komponentni o'z ichiga oladi: strategik rejalashtirish, resurslarni taqsimlash va sifatni boshqarish. Strategik rejalashtirish korxonaning uzoq muddatli maqsadlari, bozor pozitsiyasini aniqlash va raqobat

strategiyasini shakllantirish bilan bog'liq bo'lib, ishlab chiqarish jarayonlarining umumiy yo'nalishini belgilaydi. Resurslarni taqsimlash moddiy, moliyaviy va inson resurslarini ishlab chiqarish jarayonlari o'rtasida optimal taqsimlashni ta'minlaydi. Sifatni boshqarish esa mahsulot parametrlarining belgilangan standartlarga muvofiqligini nazorat qilish va doimiy takomillashtirishni amalga oshirish funksiyasini samarali bajaradi [7].

1-rasm. To'qimachilik korxonalarida ishlab chiqarishni boshqarishning konseptual modeli¹

Operatsion daraja to'rtta funksional blokdan tashkil topgan: ta'minot zanjirini integratsiyalash, texnologiya va innovatsiyalar, inson kapitali hamda samaradorlikni monitoring qilish. Ta'minot zanjirini integratsiyalash xom ashyo yetkazib beruvchilardan tayyor mahsulotni tarqatishgacha bo'lgan butun zanjirni yagona axborot makoniga birlashtirish orqali ishlab chiqarish uzluksizligini ta'minlaydi [3]. Texnologiya va innovatsiyalar bloki ishlab chiqarish jarayonlariga yangi texnologiyalarni joriy etish, avtomatlashtirish va raqamlashtirish jarayonlarini boshqaradi. Inson kapitali bloki xodimlarning malakasini oshirish, motivatsiya tizimlarini shakllantirish va bilimlarni boshqarish bilan shug'ullanadi. Samaradorlikni monitoring qilish bloki esa asosiy ko'rsatkichlar orqali ishlab chiqarish jarayonlarining natijadorligini real vaqt rejimida kuzatib boradi [4].

Model tarkibidagi teskari aloqa mexanizmi operatsion daraja natijalarini strategik darajaga uzatish va shu asosda strategik qarorlarni yangilash imkonini beradi. Bu siklik jarayon korxonaning tashqi muhit o'zgarishlariga moslashuvini ta'minlaydigan muhim tuzilmaviy element hisoblanadi va modelning dinamik xarakterini ta'minlaydi.

Yalpi sifat menejmenti integratsiyasining samarasi. Konseptual model doirasida sifatni boshqarish tizimi alohida ahamiyat kasb etadi. TQM falsafasi to'qimachilik

¹ Karacapilidis & Pappis [4], Komal & Saad [7], Marin-Garcia et al. [3] asosida muallif tomonidan ishlab chiqilgan

korxonalarida mahsulot sifatini uzluksiz yaxshilashning samarali nazariy poydevori bo'lib xizmat qiladi. Komal va Saad ning tadqiqotlariga ko'ra, TQM integratsiyasi to'rt asosiy tamoyilga tayanadi: mijozlarga yo'naltirilganlik, uzluksiz takomillashtirish, xodimlarning faol ishtiroki va statistik jarayonni nazorat qilish [7]. Ushbu tamoyillarning to'qimachilik korxonalarida kompleks ravishda qo'llanilishi mahsulot sifatini tubdan yaxshilash va ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi.

Syduzzaman va boshqalar tomonidan o'tkazilgan tajribaviy tadqiqotlarda TQM tamoyillarini joriy etishdan keyin qayta ishlash hajmining 35–40 foizga kamayishi va ishlab chiqarish unumdorligining 20–25 foizga ortishi qayd etilgan [8]. Bu natijalar TQM falsafasining to'qimachilik sohasiga tatbiq etilishi katta amaliy salohiyatga ega ekanligini ishonchli tarzda tasdiqlaydi. TQM ning PDCA sikli orqali amalga oshirilishi sifatni doimiy ravishda oshirib borishning tizimli mexanizmini yaratadi [2].

Sanoat 4.0 texnologiyalarining istiqbolli roli. Zamonaviy to'qimachilik korxonalarida ishlab chiqarishni boshqarish raqamli texnologiyalar bilan tobora ko'proq uyg'unlashib bormoqda va bu jarayon tarmoqning rivojlanishiga yangi impuls bermoqda. Deepthi va Bansal ning tizimli adabiyotlar tahlili natijalariga ko'ra, to'qimachilik sohasida IoT sensorlari ishlab chiqarish qurilmalarining holatini real vaqt rejimida kuzatish va profilaktik texnik xizmat ko'rsatishni rejalashtirish uchun muvaffaqiyatli qo'llanilmoqda; sun'iy intellekt algoritmlari mato nuqsonlarini aniqlash va sifatni nazorat qilishda yuqori aniqlik ko'rsatmoqda; raqamli egizak texnologiyasi ishlab chiqarish jarayonlarining virtual nusxasini yaratish orqali turli ssenariylarni sinovdan o'tkazish imkonini bermoqda [9].

Sabareesh va boshqalar ushbu texnologiyalarning mahsulot izchilligini yaxshilash va barqaror amaliyotlarni qo'llab-quvvatlashdagi katta salohiyatini ko'rsatdilar [10]. Chien va boshqalar rivojlanayotgan mamlakatlar uchun Sanoat 3.5 konsepsiyasini taklif etib, bosqichma-bosqich raqamlashtirish strategiyasining amaliy samaradorligini tasdiqlashdi [11].

Tejamkor ishlab chiqarish tizimining salohiyati. To'qimachilik korxonalarida isrofgarchilikni bartaraf etish va qo'shimcha qiymat yaratishning nazariy asosi tejamkor ishlab chiqarish falsafasida o'z ifodasini topadi. Candelario va boshqalar ning tadqiqoti shuni ko'rsatdiki, 5S, Kaizen, JIT va Standartlashtirilgan Ish vositalarini to'qimachilik korxonalarida kompleks ravishda qo'llash individual vositalarni alohida qo'llashga nisbatan ancha yuqori natijalar beradi [5]. Ferro va boshqalar tejamkor ishlab chiqarishni simulyatsiya texnologiyalari bilan birlashtirish orqali ishlab chiqarishni rejalashtirishda katta natijalar erishish mumkinligini ko'rsatdilar [6].

Ta'minot zanjirini integratsiyalashning ahamiyati. Marin-Garcia va boshqalarning konseptual asosiga ko'ra, to'qimachilik ta'minot zanjirining samarali boshqarilishi uchun moddiy oqimlar va axborot oqimlarining sinxronlashtirilishi zarur [3]. ERP, IoT va bulutli hisoblash texnologiyalari orqali axborotning uzluksiz almashishi ta'minlanishi kerak. Chen va boshqalar to'qimachilik sanoatida yashil ishlab chiqarishni rejalashtirish modelini taklif etib, iqtisodiy samaradorlik va ekologik mas'uliyatning uyg'unligini ta'minlash mumkinligini muvaffaqiyatli ko'rsatdilar [12].

Takomillashtirish yo'nalishlari. Nazariy tahlil asosida to'qimachilik korxonalarida ishlab chiqarishni boshqarishni takomillashtirishning sakkizta asosiy yo'nalishi aniqlandi: raqamli transformatsiya [9], [10], tejamkor ishlab chiqarish tamoyillarini tizimli joriy etish [5], TQM tizimini tatbiq etish [7], [8], ishchi kuchini rivojlantirish [10], barqaror ishlab chiqarish amaliyotlari [12], ta'minot zanjirini optimallashtirish [3], ilmiy-tadqiqot ishlarga investitsiya [6] va samaradorlik ko'rsatkichlarini tizimli monitoring qilish [4]. Ushbu yo'nalishlarning har biri konseptual modelning ma'lum bir komponentini mustahkamlashga qaratilgan bo'lib, ularning integratsiyalashgan holda qo'llanilishi sinergik samara beradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan nazariy tadqiqot natijasida to'qimachilik korxonalarida ishlab chiqarishni boshqarishning ko'p darajali konseptual modeli muvaffaqiyatli ishlab chiqildi va uni takomillashtirishning istiqbolli yo'nalishlari aniqlandi.

Birinchidan, to'qimachilik korxonalarida ishlab chiqarishni boshqarish ko'p darajali tizim sifatida ko'rib chiqilishi zarur. Ishlab chiqilgan konseptual model strategik va operatsion darajalarni yagona tizimga birlashtirish orqali boshqaruv qarorlarining izchilligini ta'minlaydi. Teskari aloqa mexanizmi operatsion natijalarni strategik qarorlarga samarali aks ettirish va korxonaning tashqi muhit o'zgarishlariga tezkor moslashishini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega [4].

Ikkinchidan, TQM tamoyillarining to'qimachilik korxonalariga integratsiyasi sifatini boshqarishni korxonaning barcha funksional sohalarida yagona falsafa sifatida joriy etish orqali sezilarli natijalar beradi [7, 8]. Uchinchidan, Sanoat 4.0 texnologiyalari ishlab chiqarish jarayonlarini real vaqt rejimida monitoring qilish va qarorlarni ma'lumotlarga asoslangan holda qabul qilish imkonini beradi [9], [10]. Rivojlanayotgan mamlakatlar uchun bosqichma-bosqich raqamlashtirish strategiyasi amaliy jihatdan samarali alternativa bo'lib xizmat qiladi [11].

To'rtinchidan, tejamkor ishlab chiqarish vositalarini kompleks ravishda qo'llash isrofchilikni bartaraf etish va qo'shimcha qiymat yaratishda katta salohiyatga ega [5], [6]. Beshinchidan, ta'minot zanjirini integratsiyalash va barqaror ishlab chiqarish tamoyillarini birgalikda qo'llash korxonalarning uzoq muddatli raqobatbardoshligini ta'minlaydi [3], [12].

Amaliy takliflar sifatida quyidagilarni ta'kidlash joiz: to'qimachilik korxonalari ishlab chiqarishni boshqarishning integratsiyalashgan konseptual modelini joriy etishda bosqichma-bosqich yondashuvni qo'llashlari, dastlab TQM va tejamkor ishlab chiqarish vositalarini tatbiq etib, so'ngra Sanoat 4.0 texnologiyalarini bosqichma-bosqich integratsiyalashlari maqsadga muvofiq. Inson resurslarini rivojlantirish, xodimlarning raqamli savodxonligini oshirish va doimiy o'qitish tizimini joriy etish texnologik transformatsiyaning muvaffaqiyatli amalga oshirilishining zaruriy va samarali sharti hisoblanadi.

Kelgusi tadqiqotlar uchun konseptual modelni empirik ma'lumotlar asosida sinovdan o'tkazish, turli hududlar va korxona turlariga tatbiqi samaradorligini baholash hamda raqamli texnologiyalar evolyutsiyasining ishlab chiqarishni boshqarish modellariga ta'sirini chuqurroq o'rganish istiqbolli yo'nalishlar sifatida

belgilash mumkin. Ushbu tadqiqot natijalari to'qimachilik sanoatini yanada rivojlantirish va zamonaviylashtirish uchun mustahkam nazariy asos bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. International Labour Organization (ILO). "Textiles, Clothing, Leather and Footwear." ILO Sectoral Policies Department. <https://www.ilo.org/sectors/textiles-clothing-leather-and-footwear>
2. Mitreva, E., & Taskov, N. (2014). "Projection and Implementation of Total Quality Management Systems within the Textile Production." *Journal of Textile & Apparel*, Vol. 4(1). https://www.researchgate.net/publication/269626687_Projection_and_Implementation_of_Total_Quality_Management_Systems_within_the_Textile_Production
3. Marin-Garcia, J.A., Machuca, J.A.D., & Alfalla-Luque, R. (2023). "A conceptual framework for the operations planning of the textile supply chains." *Computers & Industrial Engineering*, Vol. 186. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0360835223008483>
4. Karacapilidis, N.I., & Pappis, C.P. (1996). "Production planning and control in textile industry: A case study." *Computers in Industry*, Vol. 30, pp. 127-144. https://www.researchgate.net/publication/222478850_Production_planning_and_control_in_textile_industry_A_case_study
5. Candelario, V., Chumpitaz, S., & Quiroz, J. (2023). "Lean Management model to improve production efficiency in an MYPE in the textile sector." *Proceedings of the LACCEI International Multi-Conference*. <https://doi.org/10.18687/laccei2023.1.1.1051>
6. Ferro, R., Cordeiro, G.A., & Ordóñez, R.E.C. (2021). "An Optimization Tool for Production Planning: A Case Study in a Textile Industry." *Applied Sciences*, Vol. 11(18), 8312. <https://www.mdpi.com/2076-3417/11/18/8312>
7. Komal, S., & Saad, S.M. (2022). "The Role of Total Quality Management in Textile Industry." *Sheffield Hallam University*. [https://shura.shu.ac.uk/30645/9/Saad-TheRoleTotal\(VoR\).pdf](https://shura.shu.ac.uk/30645/9/Saad-TheRoleTotal(VoR).pdf)
8. Syduzzaman, Md., Islam, Md.M., Habib, Md.A., & Yeasmin, D. (2016). "Effects of Implementing TQM Principles in the Apparel Manufacturing Industry." *Science and Technology*, Vol. 6(3), pp. 68-75. <https://article.sapub.org/10.5923.j.scit.20160603.02.html>
9. Deepthi, B., & Bansal, V. (2024). "Industry 4.0 in Textile and Apparel Industry: A Systematic Literature Review." *FIIB Business Review*. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/09722629221130233>
10. Sabareesh, N., Karthik, S., & Nagarajan, L. (2024). "Impact of Industry 4.0 on Textile Production and Supply Chain." *IJERT*, Vol. 13(11). <https://www.ijert.org/impact-of-industry-40-on-textile-production-and-supply-chain>
11. Chien, C.F., Dou, R., & Fu, W. (2020). "Digital transformation to empower smart production for Industry 3.5." *Computers & Industrial Engineering*, Vol. 142. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0360835220300310>

12. Chen, S.C., Huang, C.L., & Huang, K.S. (2024). "Revolutionizing Textile Manufacturing: Sustainable and Profitable Production." Processes, Vol. 12(11), 2311. <https://www.mdpi.com/2227-9717/12/11/2311>